

10.05.2022 D/574/04.08.01/2021

Eduskunta

Valtion tilinpäätöksen tilintarkastuskertomus vuodelta 2021

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa tämän tilintarkastuskertomuksen valtion tilinpäätöksen tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2021. Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja Aila Aalto-Setälä, tarkastaja Anu Rinkinen ja johtava tilintarkastaja Anna-Marja Kari. Tarkastusta on valvonut apulaisjohtaja, JHT Väinö Viherkoski.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun lain 17 a §:n tarkoittamaan valtion tilinpäätökseen sekä 18 §:n tarkoittamiin, oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarpeellisiin liitetietoihin, siltä osin kuin ne koskevat valtion talousarviotaloutta. Tarkastukseen on sisällytetty talousarvion toteutumalaskelma, tuotto- ja kululaskelma, tase, rahoituslaskelma ja liitetiedot sekä tilinpäätöstietojen perustana oleva valtion keskuskirjanpito. Tarkastusta on kohdennettu myös niihin menettelyihin, joilla turvataan tietojen muuttumattomuus ja oikeellisuus keskuskirjanpidossa ja valtion tilinpäätöksen valmistelussa.

Tilinpäätös

Valtion tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko valtion tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Bruttobudjetoidulle momentille 26.40.22 (Vapaaehtoinen paluu, siirtomääräraha 2 v) on talousarvion ja talousarviolain 3 a §:n vastaisesti nettoutettu EU-hankkeisiin liittyviä tuloja (42 024 euroa). Maahanmuuttoviraston tulee peruuttaa vuodelta 2021 siirretystä määrärahasta vastaava määrä.

Momentille 33.50.30 (Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon, arviomääräraha) on talousarvion vastaisesti tuloutettu aikaisempaan vuoteen kohdistuvan menon palautus (100 083 euroa).

Momenteilta 29.10.20 (Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot, siirtomääräraha 3 v), 29.20.21 (Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot, siirtomääräraha 3 v vuosien 2019, 2020 ja 2021 talousarvioissa), 29.80.52 (Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen, arviomääräraha) ja 29.91.50 (Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen, arviomääräraha) on talousarvion vastaisesti maksettu virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkoja (yhteensä 431 656 euroa).

Momentin 25.01.29 (Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, arviomääräraha) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti momentin 25.01.50 (Avustukset, kiinteä määräraha) menojen (24 000 euroa) maksamiseen. Momentin 28.01.29 (Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, arviomääräraha) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti momentin 28.99.97 (Valtion saatavien turvaaminen, arviomääräraha) menojen (26 845 euroa) maksamiseen.

Momentin 32.01.29 (Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, arviomääräraha) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti momentille 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja

yrityspalvelut, siirtomääräraha 2 v) kuuluvien menojen (91 723 euroa) maksamiseen. ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) tulee peruuttaa vuodelle 2022 siirretystä määrärahasta vastaava määrä.

Momentin 33.01.29 (Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot, arviomääräraha) määrärahaa on käytetty talousarvion vastaisesti momentin 33.01.25 (Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta, siirtomääräraha 3 v) menojen (68 215 euroa) maksamiseen. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tulee peruuttaa vuodelle 2022 siirretystä määrärahasta vastaava määrä. Mainitun momentin 33.01.29 määrärahaa on käytetty myös momentin 33.03.87 (Rokotetutkimuksen yhtiöittäminen, siirtomääräraha 3 v) menojen (34 409 euroa) maksamiseen. Menettelyn seurauksena momentilta 33.03.87 on siirretty seuraavalle vuodelle enemmän määrärahaa kuin oikein kirjattuna olisi tullut siirrettäväksi. Sosiaali- ja terveysministeriön tulee peruuttaa vuodelle 2022 siirretystä määrärahasta vastaava määrä.

Valtioneuvosto on valtiovarainministeriön esittelystä sitoutunut talousarvion ja valtion talousarviosta annetun asetuksen 38 §:n vastaisesti Puolustushallinnon rakennuslaitoksen liikelaitosjärjestelyistä aiheutuviin talousarviomenoihin (noin 3,7 miljoonaa euroa).

Vuoden 2019 talousarviossa momentille 29.20.21 (Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot, siirtomääräraha 3 v) asetettu henkilötyövuosirajoite (8 htv) on Opetushallituksessa ylitetty käyttämällä momentin määrärahaa talousarvion vastaisesti yhteensä 17,4 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtiokonttorille valtion tilinpäätöksen laadintaa varten toimitettuja, valtuuksia koskevia tietoja voidaan kokonaisuutena pitää oikeina ja riittävinä. Valtion tilinpäätöksen valtuuksia koskevat tiedot vastaavat keskitetyn valtuusseurannan tietoja.

Valtion talousarvion toteutumalaskelma on laadittu säännösten mukaisesti.

Valtion tuotto- ja kululaskelma ja tase on laadittu säännösten mukaisesti.

Valtion tilinpäätöksen liitetiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Valtion keskuskirjanpito on järjestetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Sisäinen valvonta

Valtion tilinpäätökseen kohdistuvaa sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu valtion keskuskirjanpidon, valtion tilinpäätöksen sekä valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösten tarkastuksen yhteydessä. Lisäksi sisäistä valvontaa on arvioitu taloushallinnon keskitettyjä prosesseja koskevan sisäisen valvonnan tarkastuksessa.

Talousarviolain 12 b §:n tarkoittamien eräiden taloushallintotehtävien sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä yhteydessä ja tarkastettu palvelutuotannon prosessien tarkastusten yhteydessä. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen asiakaspalveluprosessien sisäisessä valvonnassa on todettu puutteita, joiden johdosta palvelukeskuksen on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin puutteita Väyläviraston raidehankkeiden sopimuskäytännöissä. Väyläviraston tulee noudattaa hankkeista aiheutuvien menojen kirjauskäytännöissä talousarvioasetuksen 38 §:n määräyksiä. Lisäksi tarkastuksen mukaan Väyläviraston momentilta 31.10.20 (Perusväylänpito) rahoitetaan talousarviolain 7 §:n 3 momentin vastaisesti urakoita, joiden kesto ylittää siirtomäärärahakauden ja joille ei ole budjetoitu talousarviolain 10 §:ssä säädettyä valtuutta. Puutteet on toistuvasti tuotu esiin Väyläviraston tarkastusraportoinnissa.

Valtion tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä syntyneen käsityksen mukaan valtion tilinpäätöksen pohjana olevat keskuskirjanpidon tiedot eivät sisällä olennaisia virheitä.

Tarkastusviraston tilinpäätöskannanotto

Valtion tilinpäätös vuodelta 2021 on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Sami Yläoutinen
Pääjohtaja

Aila Aalto-Setälä
Johtava tilintarkastaja